

СТАНОВИЩЕ

От доц.д-р Жеко Къосев

на дисертационния труд „Жените лидери в политиката и националната сигурност – съвременни предизвикателства и динамика“

Автор Жулиета Сергеева Георгиева – Стойнова

За присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ по научна специалност „Социология“

Научна област 3 – Социални, стопански и правни науки

Професионално направление 3.1 – Социология, антропология и науки за културата

Научен ръководител – доц.д-р Жеко Къосев

Дисертационният труд е в обем от 252 страници, което включва 163 страници, 4 таблици, 8 диаграми, 13 фигури и приложение.

Дисертацията е написана на базата на най-значимите и аналитични изследвания. Техният брой е 147 източника, от които 81 на български, 33 на английски, 11 на руски и един на немски език. Т.е. От гледна точка на познаването и анализирането на натрупаната научна литература, колегата Жулиета Георгиева – Стойнова е успяла да обхване значимите научни изследвания на четири езика, за което тя трябва да получи изследователски адмирации. Впечатлен съм от научната осведоменост на колегата Георгиева-Стойнова.

За първи път в българската социологическа мисъл даден изследовател поставя на научен анализ и интерпретация проблема за Жените лидери в политиката и националната сигурност. Т.е. Трудът на докторант Стойнова има оригинален характер и съм убеден, че ще има сериозен принос в бъдещото изучаване на проблематиката.

В структурно отношение дисертацията е разделена на увод, три глави и заключение. След края на изследователския текст са изведени основните изводи, до които достига колегата Георгиева-Стойнова. Изследователски интерес представляват и приложенията към труда, които са използвани доста сполучливо в хода на изложението. Според мен, този структурен подход идва да покаже изследователските амбиции на докторанта да обхване максимално прецизно и научно обосновано всички възможни полета за описание и анализ.

Избраната тема е актуална не само за България, за социално-политически живот на страната, но тя е актуална за целия модерен демократически свят. За първи път САЩ има жена вицепрезидент.

Т.е. В политиката, в социалния живот, не може да има разделение на половете. В това отношение разделението може да идва и трябва да идва единствено и само от качествата на политика, на лидера. Напълно съм съгласен с авторовата теза, че жената трябва да бъде равностоен участник в обществения и политическия живот. Убеден съм, че българската жена има пълното равнопоставяне с мъжете политици, с българските общественици. И това започна

да се случва още преди 10 ноември 1989 г., когато много жени заемаха отговорни политически, социални и икономически позиции и тяхната роля в тогавашното българско общество бе значима.

Основната теза на дисертационния труд е формулирана много правилно и социологически издържано. В това отношение колегата Георгиева-Стойнова се аргументира научно издържано за границата между ръководител и лидер. Безспорен факт е, че лидерските качества е комбинация от талант и придобитите знания и умения.

Всеки един лидер трябва да се усъвършенства през цялата си кариера. Дали това се случва в българската действителност? Имаме достатъчно много примери и в едната и другата позиция.

Предмет на научното изследване е образът на успялата българка и нейното утвърждаване в съвременното общество. Примери в това отношение има достатъчно на брой и те са анализирани в хода на изложението.

Обект на дисертацията са успешните жени на България в политиката.

Целта на труда е да се направи задълбочен анализ и този анализ в хода на изложението е направен на образа, участието и ролята, мястото и съвременните предизвикателства пред реализацията на жените в политиката и националната сигурност.

Задачите, които са формулирани са обосновани ясно и точно. И те са направени на базата на сравнителен социологически анализ между България и съюзите в които членува – НАТО и Европейския съюз.

Методите, които са използвани в дисертационния труд са индуктивен подход, исторически подход и социологически подход. Изполвани са анкетно проучване и дълбочинно интервю. Изключително важно е, че са направен аналитичен анализ на документи, статистически данни, политически доклади и информация за женското лидерство. Т.е. Анализът се гради на официални документи и статистика. В това отношение, когато автор гради научно-изследователската си цел върху документи, не може да има пристрастия, антипатия или някакви сантименти.

Значимо е дълбочинното интервю с 11 жени, които са се реализирали в политическия, дипломатическия и обществен въпрос. Сигурен съм, че всеки един читател ще се впечатли от изказаното мнение. Естествено е, че има жени на отговорни позиции, които ще откажат да изразят своето мнение. Освен всичко друго, за това тяхно решение, това е страхът от обективен и научен анализ на позициите. Убеден съм, че не страхът от епидемичната обстановка в страната е водещия мотив за този отговор. Въпросът е има ли какво да отговорят

В Първа глава от дисертационния труд се очертават теоретичните и методологически основи на изследването. Анализирани са класическите теории за лидерството, като се започне с бащата на историята – Херодот, и се премине през анализ през авторите през вековете, които са писали за този проблематика. И в това отношение авторът се е стремил да бъде максимално прецизен и точен. Напълно съм съгласен с авторската теза, че големият теоретичен спор е между идеалистите и материалистите. От изследователския анализ не са

пропуснати корифеи в научната област като Гаетано Моска, Вилфредо Парето, Робърт Михелс и Чарлс Райт Милс. И този изследователски анализ е направен пунктоално без да има никакви изследователски пристрастия и симпатии. А това е изключително важно за всеки един млад изследовател.

От вниманието на автора не е пропуснато и джандър теорията. Независимо от пола ние всички сме еднакви като качества, знания и умения. И тази научно-изследователска позиция се прокарва като червена нишка в целия текст. Съгласен съм с авторската теза, че този въпрос е сравнително нов за българската наука. Но това не означава, че той трябва да бъде пренебрегнат или пропуснат в един сериозен изследователски текст. Отделено е място на феминизма.

Във Втора глава е направен анализ на демократичния преход в България. Да се анализира и да се пише за тези години от историческото битие на България винаги крие както емоционални, така и научни дискусии. Защото този период е близко до всички нас и всеки има своите виждания и позиции. Но това не ни дава да не изразим своята позиция, своето мнение. И в този подход колегата Георгиева-Стойнова заслужава научни адмирации. Сигурен съм, че в тази част от дисертацията ще има дебати. Но това е в основата на всяко едно научно изследване – собственото мнение.

В Трета глава са отразени емпиричните проекции на проблематиката и са направени изводи. Този изследователски подход идва да покаже едни много сериозни социологически умения и качества. Всички анкетирани отговарят на едни същи въпроси което е коректно както за анкетиранията, така и спрямо социологическата наука. Използвани са стандартирани отговори на въпросите. Въпросите са много кратки и насочващи, което облекчава интервюираните а също така и анализът след това.

За мен лично тази част от дисертацията е най-значимата страна на дисертацията, която съм убеден, че ще бъде използвана в бъдещи изследвания.

Още по-важно е, че са направени социологически изводи и заключения, които са изцяло авторова интерпретация и те са на брой 11. Още едно доказателство за самостоятелната и аналитична работа на докторант Жулиета Георгиева-Стойнова. Това е най-важната част от всяко едно изследване – самостоятелен, критичен анализ на документите, на социологическите изследвания на отговорите на анкетиранията.

Едно от основните изисквания към всяка една дисертация независимо в коя научна област е нейната научно-практическа стойност. И в това отношение трудът на колегата Георгиева-Стойнова е направено прецизно, научно обосновано и анализирано.

Изведените на края на текста изводи и направеното заключение идват да покажат отново практическата насоченост на дисертационния труд. Това е основната функция на всеки изследовател – да предлага модели. Ако те не бъдат приложени в практиката вината не е на автора.

Приносите на дисертационния труд на колегата Георгиева—Стойнова са формулирано обективно и те отразяват текст и направените изводи и заключения.

Авторефератът отговаря напълно на изложението и представява синтезиран вид на основните анализи и модели.

Законът изисква за успешната защита на един докторант да има най-малко две публикации по тема на на дисертацията. Докторант Георгиева-Стойнова има четири научни публикацияци.

След всичко казано в становището подволявам си да препоръчам на Уважаемите членове на Научното жури да гласуват единодшно „ЗА“ присъждането на образователната и научна степен „Доктор“ по специалност „Социология на колегата Жулиета Георгиева-Стойнова.

27.февруари 2021 г.

Доц.д-рЖеко Къосев